

Рецензія

кандидата педагогічних наук, доцента

Іваній Олени Миколаївни

на дисертацію Володимира Володимировича Гордієнка

«Інноваційні підходи до вдосконалення публічного управління розробкою та втіленням соціальних стандартів в контексті сталого розвитку», подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності
281 Публічне управління та адміністрування

Актуальність теми наукового дослідження зумовлена як об'єктивними трансформаціями в суспільстві, так і суб'єктивною потребою держави оновити соціальний контракт із громадянами через нові форми і принципи управління соціальними гарантіями. Це дослідження не лише відповідає на наявні виклики, а й пропонує проєктивне бачення майбутнього соціальної політики в Україні, що базується на засадах інноваційності, ефективності, справедливості та ціннісної орієнтації на людину.

Сучасна трансформація українського суспільства, обумовлена як внутрішніми процесами реформування, так і зовнішніми викликами, зокрема війною, гуманітарною кризою, деструкцією інфраструктури та соціального простору, потребує переосмислення функцій і механізмів публічного управління. Одним із ключових викликів є необхідність забезпечення соціальної стійкості та справедливості в умовах глибоких структурних змін, економічної нестабільності, нерівномірного регіонального розвитку та масштабної мобілізації ресурсів на відновлення країни. У цьому контексті особливої актуальності набуває переосмислення системи соціальних стандартів як інструменту державної політики, що має забезпечити гарантовану якість життя, соціальну інтеграцію всіх громадян.

Разом із цим, соціальні стандарти в Україні досі залишаються переважно нормативно-фінансовими величинами, що відображають не

реальні потреби людини, а фіскальні можливості держави. Такий підхід є обмеженим і не відповідає сучасним вимогам сталого розвитку, орієнтованого на людину, гідність, інклюзію та довгострокову соціальну стійкість. Потреба в інноваційних підходах до формування соціальних стандартів полягає не лише у вдосконаленні технічних процедур чи механізмів обчислення, а насамперед у зміні парадигми публічного управління. Йдеться про необхідність переходу від директивної, фрагментованої і реактивної моделі управління до відкритої, цифровізованої та орієнтованої на потреби громадян моделі.

У цьому контексті актуальність рецензованого дослідження Гордієнка В.В. «Інноваційні підходи до вдосконалення публічного управління розробкою та втіленням соціальних стандартів в контексті сталого розвитку» не викликає сумнівів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами. Дисертаційна робота виконана в межах комплексного дослідження кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка «Стратегічні аспекти трансформації публічного управління та адміністрування в Україні» (№ д/р 0121U113610), в рамках якої здобувачем визначено інноваційний інструментарій удосконалення публічного управління розробленням соціальних стандартів.

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації. Найзначніші наукові результати, представлені в дисертації, свідчать про те, що дослідження проблеми має цілісний, системний та комплексний характер. Автором проведено комплексний аналіз особливостей публічного управління процесом розроблення та імплементації соціальних стандартів, визначено інноваційні підходи і сучасні інструменти їх удосконалення та розроблено рекомендації щодо оптимізації організаційного механізму забезпечення ефективної соціальної політики в умовах сталого розвитку.

Наукова новизна дослідження полягає в розробці цілісної концепції

інноваційного публічного управління соціальними стандартами в умовах сталого розвитку, що охоплює як стратегічно-концептуальний, так і прикладний рівні. Уперше запропоновано модель інклюзивних соціальних стандартів, що інтегрує принципи соціальної справедливості, регіональної адаптивності та цифрової трансформації, а також концепцію «Соціальний стандарт 4.0» як інноваційний підхід до формування гнучкої та персоналізованої системи соціального забезпечення. Удосконалено організаційно-аналітичний механізм розробки та реалізації соціальних стандартів, який враховує регіональну специфіку, динаміку соціально-економічних умов, і передбачає постійний моніторинг, зворотний зв'язок і оновлення політик. Розвинуто підходи до інституційного та цифрового забезпечення соціальної політики, включаючи імплементацію принципів універсальних базових соціальних послуг, багаторівневого управління, застосування великих даних і публічно-приватного партнерства. Дістали подальшого розвитку науково-методичні засади управління соціальними стандартами в окремих секторах, зокрема в сфері фізичної культури і спорту, через призму інновацій, цифровізації, інклюзивності та сталого розвитку.

Нові факти, одержані здобувачем. Для досягнення поставленої мети Гордієнко В.В. визначає і розв'язує конкретні науково-дослідницькі завдання в межах обраної проблематики.

У межах дисертаційного дослідження вперше розроблено цілісну концепцію інклюзивних соціальних стандартів, яка розглядає соціальні стандарти не лише як нормативно-бюджетні орієнтири, а як динамічний, адаптивний інструмент соціальної інтеграції в умовах сталого розвитку. Вона включає ключові напрями формування таких стандартів, визначає індикатори оцінки їх інклюзивності, обґрунтовує важливість регіоналізації та локалізації як прикладних механізмів втілення, формулює основні принципи реалізації, зокрема справедливість, участь, цифрову відкритість, адаптивність до потреб вразливих категорій населення. Також автором

запропоновано інноваційний підхід до розробки соціальних стандартів під назвою «Соціальний стандарт 4.0», що базується на інтеграції цифрових інструментів управління (data-driven governance), механізмів суспільного залучення (co-creation) та персоналізованих рішень. Цей підхід дає змогу трансформувати традиційну модель соціальних стандартів у гнучку, технологічно підтриману систему, здатну оперативно реагувати на соціальні зміни, індивідуальні потреби громадян і виклики сучасного суспільства. Запропонована модель забезпечує не лише ефективність і прозорість, а й сприяє формуванню справедливого соціального середовища, в якому кожен має змогу реалізувати свій потенціал, тим самим підтримуючи довгостроковий вектор сталого розвитку.

Удосконалено універсальну модель публічного управління розробкою соціальних стандартів, яка забезпечує баланс між державною регуляторною функцією, відповідальністю громадян за реалізацію соціальних можливостей та підтримкою традиційних і новітніх соціальних структур. Особливістю моделі є врахування принципу субсидіарності, розвитку соціального партнерства, застосування інноваційних підходів до адміністрування соціальної політики, а також механізмів прогресивного перерозподілу ресурсів відповідно до рівня потреб та соціальної вразливості.

Також удосконалено науково-методичний підхід до розробки соціальних стандартів, який поєднує соціально-економічну релевантність, інституційну спроможність та відповідність міжнародним зобов'язанням України. Запропонований підхід передбачає постійний моніторинг і оцінку ефективності соціальних стандартів, базується на інтеграції макроекономічних індикаторів з аналізом реальних потреб населення, а також включає процедури соціального аудиту, громадського обговорення та цифрового супроводу.

Таким чином, наукова новизна дослідження полягає у міждисциплінарному синтезі концептуальних засад сталого розвитку, цифрової трансформації та публічного управління з фокусом на соціальні

стандарти як ключовий елемент соціальної політики нового покоління.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, опублікованих працях. Виходячи з аналізу тексту дисертаційної роботи, можна стверджувати про обґрунтованість її наукових положень та висновків. Цілком релевантними вважаємо застосовані методи наукового пошуку. У дисертаційному дослідженні використано комплекс сучасних наукових методів, кожен із яких виконував специфічну функцію в аналітичній архітектоніці роботи. Системний підхід застосовано для розкриття взаємозв'язків між соціальними стандартами, інституційними механізмами управління, цифровими інноваціями та принципами сталого розвитку, що дозволило розглядати досліджувану проблему не ізольовано, а як частину складної міждисциплінарної системи. Метод структурно-функціонального аналізу дав змогу деталізувати механізми функціонування органів публічного управління в контексті формування та реалізації соціальних стандартів, а також ідентифікувати дисбаланси між нормативною, виконавчою та аналітичною спроможністю. Порівняльно-правовий метод використано для аналізу міжнародного досвіду формування соціальних стандартів та виявлення можливостей і обмежень їх адаптації в українських умовах. Метод критичного аналізу дав змогу переосмислити традиційні уявлення про соціальні стандарти як суто бюджетно-орієнтовані інструменти, натомість запропонувавши інноваційне бачення їх як адаптивних, людиноцентричних і цифрово-керованих механізмів. Методи експертного оцінювання та логіко-семантичного узагальнення використовувалися під час аналізу стратегічних документів, законодавства, адміністративної практики, що дало змогу виявити суперечності між задекларованими цілями соціальної політики та реальними інструментами їх досягнення.

Вагомою є апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях:

«Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices» (м. Таллінн, 2023 р.), «Траєкторії інновацій: від науки до практики» (м. Київ, 2024 р.), «Теорія і практика сучасної економіки» (м. Черкаси, 2024 р.), «Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток» (м. Суми, 2024 р.), «Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі» (м. Суми, 2023-2024 рр.).

Значення для науки і практики отриманих результатів. Дисертаційна робота Гордієнка В.В. містить раніше незахищені положення, а обґрунтовані результати розв'язують актуальну проблему. Практичне значення одержаних результатів дослідження визначається можливістю використання представлених положень, висновків і рекомендації для удосконалення публічного управління в соціальній сфері через розроблення соціальних стандартів.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. На позитивну оцінку заслуговує ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків. Їхня достовірність та новизна підтверджуються конкретним змістом та результатами дослідження. У вступі дисертаційної роботи чітко окреслено науковий апарат дослідження, мета і завдання узгоджені зі структурою та висновками роботи. Загальні висновки є вмотивованими, ґрунтуються на результатах, викладених послідовно в трьох розділах дисертаційної роботи, розкривають зміст проведеного дослідження й узгоджуються з окресленими у вступі завданнями. Означене засвідчує той факт, що мета кваліфікаційної праці досягнута. Додатки суттєво доповнюють основний зміст дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. У цілому позитивно оцінюючи здобутки дисертанта, вважаємо за доцільне висловити в дискусійному плані деякі зауваження та побажання:

1. Дисертаційне дослідження зосереджене переважно на теоретико-методологічному рівні, при цьому емпіричний аналіз, що обґрунтовує життєздатність запропонованих інноваційних підходів, має обмежене

представлення.

2. Запропонована концепція «Соціального стандарту 4.0» є амбітною та інноваційною, однак вимагає додаткового операціоналізованого опису механізмів її поетапного впровадження в умовах обмежених ресурсів держави.

Повнота викладення матеріалу дисертації в наукових публікаціях. Основні результати дослідження опубліковані в 11 наукових працях, серед яких 4 статті у наукових фахових виданнях, 1 стаття в іноземному виданні, 6 публікацій у матеріалах наукових конференцій. Аналіз наукових робіт здобувача, зазначених у списку опублікованих праць за темою дисертації, дає можливість стверджувати, що представлені роботи повною мірою відображають основні положення та висновки дослідження.

Висновок про відповідність кваліфікаційної наукової праці чинним вимогам. Дисертація Володимира Володимировича Гордієнка «Інноваційні підходи до вдосконалення публічного управління розробкою та втіленням соціальних стандартів в контексті сталого розвитку», подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування є актуальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Результати дисертаційного дослідження засвідчили успішність вирішення поставлених завдань, основні положення дисертації мають наукову новизну і пройшли достатню апробацію. Зміст роботи повністю відповідає спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Викладене вище дозволяє зробити висновок про те, що дисертація Володимира Володимировича Гордієнка «Інноваційні підходи до вдосконалення публічного управління розробкою та втіленням соціальних стандартів в контексті сталого розвитку» є самостійним завершеним

дослідженням, що відповідає чинним вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Володимир Володимирович Гордієнко заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри права та публічного управління
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С.Макаренка

Олена ІВАНІЙ

Підпис Іванія О.
засвідчую
провідника фахівця
Солов'як С.С.
" " 20 р.